

INFORMAČNÍ LIST

PRO OTÁZKY ELEKTRONICKÉ SPISOVÉ SLUŽBY A DOKUMENTŮ V DIGITÁLNÍ PODOBĚ

3. ledna 2018

Ročník 2018

Částka 1

OBSAH

Oznámení:

- č. 1/2018 K problematice spisů, do nichž nejsou vloženy v eSSL žádné dokumenty.
- č. 2/2018 Skartační řízení a evropské nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).
- č. 3/2018 K otázce konfliktu skartačních režimů spisu a v něm zatříděných dokumentů.
- č. 4/2018 K povinnosti uvádět v eSSL a SIP ukládací jednotku u dokumentů v analogové podobě.
- č. 5/2018 Obsah datového balíčku SIP.
- č. 6/2018 Využití elementu Neevidence a nepoužívání čísla jednacího.
- č. 7/2018 Pořadové číslo v SIP.
- č. 8/2018 Samostatné evidence dokumentů a rozhraní na propojení systémů spravujících dokumenty.
- č. 9/2018 Zdroj dat pro určení formátu - MIMETYPE v METS.

Mezi důležité úkoly Národního archivu patří dle zákona č. 499/2004 Sb. výzkum v oblasti předarchivní péče dokumentů v digitální podobě a metodicko-poradenská činnost archivům na tomto úseku. Kromě toho Národní archiv jako správce a provozovatel národního digitálního archivu a národního archivního portálu sbírá podněty a poskytuje podporu i původcům a dodavatelům systémů spravujících dokumenty. I když informace sdělujeme formou „[otázek a odpovědí](#)“ na webových stránkách www.nacr.cz, předpokládáme, že cílená distribuce informací ve formě, kterou právě čtete, bude lépe uchopitelná a s větším dopadem.

Vydává Národní archiv jako účelové periodikum pro původce, archivy a dodavatele informačních systémů.

Další šíření dovoleno. Dostupné z <http://www.nacr.cz/predarchivni-pece/predarchivni-pece/spisova-sluzba-v-otazkach-a-odpovedich>. Informace a objednávka zaslání: infolist@nacr.cz.

1/2018

K problematice spisů, do nichž nejsou vloženy v eSSL žádné dokumenty.

V elektronických systémech spisové služby jsou z období do roku 2012 evidovány spisy, do nichž nejsou v těchto systémech zaříděny žádné dokumenty („prázdné spisy“). V těchto případech nelze vytvořit balíček SIP a provést skartační řízení. V listinné podobě však spis i dokumenty existují. Z těchto důvodů je zcela nepřijatelné provádět stornování prázdných spisů ať již ručně nebo automaticky. Stejně tak není s ohledem na množství spisů většinou reálné dokumenty doplňovat ručně. Obdobný problém vzniká v případě, že komponenty jsou vloženy bez zaevidování dokumentu přímo do spisu. V takovém případě opět chybí metadata dokumentu a nemůže být dodržena povinná hierarchie spis – dokument – komponenta.

Aby bylo možné SIP vytvořit, musí do něho eSSL automaticky vložit metadata dokumentu. Ta mohou být univerzální, používaná pro všechny prázdné spisy nebo pro připojení komponent vložených přímo do spisu. Doporučenou formu metadat fiktivního dokumentu uvádí příloha.

Spisy uzavřené po 1. srpnu 2012 nelze tímto způsobem upravovat, u nich je nutné metadata dokumentů doplnit dle skutečnosti.

2/2018

Skartační řízení a evropské nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

V souvislosti s GDPR (Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů), které nabývá účinnosti 25. května 2018 Národní archiv důrazně upozorňuje, že povinnost řádného vyřazování dokumentů ve skartačním nebo mimo skartační řízení, která je adresována původcům dle ust. § 3 zákona č. 499/2004 Sb., není tímto evropským Nařízením dotčena. Zničení dokumentu bez provedení výběru archiválií naplňuje skutkovou podstatu přestupku a je sankcionováno. Oprávněné zničení dokumentů se prokazuje protokolem o provedeném skartačním řízení nebo protokolem o provedeném výběru archiválií mimo skartační řízení. Národní archiv stejně jako ostatní archivy dle zákona č. 499/2004 Sb. je oprávněn ukládat trvale archiválie, včetně archiválií obsahujících osobní údaje žijících osob, což vyplývá mj. z čl. 17 a čl. 89 GDPR. Tato ustanovení, vyjadřující výjimku pro archivnictví, se však nevztahují na ukládání dokumentů ve spisovných. Bližší informace k GDPR viz <http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-osobnich-udaju-ochrana-osobnich-udaju.aspx>

3/2018

K otázce konfliktu skartačních režimů spisu a v něm zaříděných dokumentů

Vzhledem k přetrvávajícím problémům dodavatelů eSSL v otázce konfliktu skartačních režimů spisu a v něm zaříděných dokumentů, upozorňuje Národní archiv, že není možné, aby měly dokumenty ve spisu rozdílné spisové znaky (a rozdílné skartační režimy). V nyní platném NSESSS (VMV č. 57/2017; dále jen NSESSS) tuto problematiku řeší požadavek 3.1.34. který vyžaduje sjednocení (nejpozději k datu uzavření spisu): „označí spisovým znakem dokumenty shodně se spisovým znakem spisu nebo součásti, ve které je vložen díl typového spisu“. V případě skartačního režimu tak může dojít k „rozvázání“ spojení spisový znak – skartační režim, protože skartační režim celého spisu se přepočítá na základě ust. § 15 odst. 5 vyhlášky č. 259/2012 Sb. vyjádřeného i v NSESSS požadavkem 6.1.13.

4/2018

K povinnosti uvádět v eSSL a SIP ukládací jednotku u dokumentů v analogové podobě

NSESSS vyžaduje ať již v požadavku 2.7.23 nebo v příloze č. 2 (Schéma XML pro zaznamenání popisných metadat uvnitř datového balíčku SIP) prostřednictvím elementu „UkladaciJednotka“ odkaz na fyzické uložení analogových dokumentů. Ačkoliv je element technicky veden jako nepovinný (minOccurs="0"), komentář ho činí nezbytným v případě dokumentů v analogové podobě: „Prvek je povinný pouze u dokumentů v analogové podobě.“ Obdobně na analogových dokumentech označení uváděné v SIP nesmí chybět. Jestliže tato vzájemná vazba mezi SIP a analogovými entitami chybí, hrozí, že skartační řízení nebude možné provést.

5/2018

Obsah datového balíčku SIP

Na základě § 21 odst. 4 vyhlášky č. 259/2012 Sb. musí datový balíček SIP obsahovat veškerá dostupná popisná metadata, která k dokumentům nebo spisům náleží a která původce v systému vede (údaje o analogových dokumentech, datum odeslání, příjemce, odesílatele, údaj o kontrole elektronických autentizačních prvků apod.). Nelze pouze mechanicky aplikovat technická omezení povinnosti uvedené v příloze č. 2 k NSESSS (minOccurs="0"), která vyplývají z podmíněného použití takto označených elementů.

6/2018

Využití elementu Neevidence a nepoužívání čísla jednacích

Prvek „nevidence“ lze využít pouze ve výjimečných případech k podchycení neevidovaných entit, které se vyskytnou v eSSL, respektive ISSD. Jedná se o dokumenty podle § 64 odst. 2 zákona (nepodléhající evidenci dle spisového řádu) a § 9 odst. 3 Vyhlášky (neúřední dokumenty), srv. přílohu č. 2 NSESSS: „Sada elementů pro popis entit, které neprošly evidencí dokumentů (např. jde o nalezené dokumenty, dokumenty politických představitelů, publikace).“

V ostatních případech musí původce postupovat podle platné legislativy, tzn. je povinen dokumenty zaevidovat, a to přidělením buď čísla jednacích v základní evidenci, nebo evidenčního čísla ze samostatné evidence dokumentů. Nelze plošně zpracovávat agendu pouze opatřenou jednoznačným identifikátorem bez zaevidování či převidování do samostatné evidence.

7/2018

Pořadové číslo v SIP

Pořadové číslo je definováno v příloze č. 2 NSESSS (element „PoradoveCislo“) jako základ čísla jednacích a je povinné v eSSL, nepovinné u samostatných evidencí: "Pořadové číslo spisu nebo dokumentu v rámci evidence dokumentů a určeného časového období nebo pořadové číslo komponenty." V následujících případech však nastává problém, co v SIP vyplnit:

- a) spis má spisovou značku tvořenou jiným způsobem než z přírůstkové evidence dokumentů (a vůbec nemusí žádné číslo obsahovat; podle § 12 odst. 6 písm. c) Vyhlášky),
- b) spis je tvořen sběrným archem, kdy čísla jednacích dokumentů jsou odvozena od čísla spisu (spisové značky) přidáním pořadového čísla.

Hlavním účelem pořadového čísla (PoradoveCislo) v SIP je (ve spojení s UrceneCasoveObdobi) možnost chronologicko-numerického řazení, u dokumentů vložených do spisu tvořeného prostřednictvím sběrného archu se uvádí v SIP v elementu "PoradoveCislo" pořadové číslo z evidence dokumentů, tedy totožné s pořadovým číslem spisu. Proto i u spisů tvořených sběrným archem se doporučuje u dokumentů v něm vložených uvádět pořadové číslo spisu. U spisu, jehož spisová značka neobsahuje pořadové číslo z evidence dokumentů, se toto neuvádí.

8/2018

Samostatné evidence dokumentů a rozhraní na propojení systémů spravujících dokumenty

Pokud původce eviduje dokumenty i v samostatných evidencích v elektronické podobě podle § 8 odst. 2 vyhlášky č. 259/2012 Sb. (např. účetní agenda), pak všechny tyto samostatné evidence, tj. ISSD provozované původcem, musí být v souladu s NSESSS. Nesplňuje-li ISSD požadavky NSESSS sám o sobě, může je plnit i tak, že je integrován s provozovaným eSSL. Do eSSL se tak díky integraci přenáší všechna povinná metadata. V tom případě musí integrační rozhraní nejpozději od 4. 7. 2018 plně podporovat požadavky a funkce podle kapitoly 9 NSESSS. V opačném případě musí být dokumenty spravovány v eSSL splňujícím NSESSS.

V případě, že eSSL přenáší dokument do jiného ISSD, ve kterém je vyřizován (eSSL slouží pouze pro zachycení oběhu dokumentu), nemusí být podle požadavku 2.7.19 NSESSS tento dokument v eSSL evidován. Evidenci a další nakládání s dokumentem zajistí až ISSD, do kterého je dokument přenesen (musí odpovídat NSESSS). V eSSL, ze kterého byl dokument přenesen, se uchovává transakční protokol a hlavička metadat s evidenčním číslem z ISSD, do kterého byl dokument přenesen.

9/2018

Zdroj dat pro určení formátu - MIMETYPE v METS

Ve Validátoru SIP Národního archivu probíhá identifikace formátu komponenty a její porovnání s deklarací, která je uvedena v XML dle přílohy č. 2 a 3 NSESSS (SIP) v atributu MIMETYPE. Přílohou č. 3 NSESSS je předepsáno, že "MIMETYPE zaznamenává určení typu a souborového formátu metadat podle internetového standardu MIME". Proto hodnoty atributu MIMETYPE musí být v registru MIMETYPE. Správce registru MIME je organizace IANA: <http://www.iana.org/assignments/media-types/media-types.xhtml>.

Zkratky

NSESSS – národní standard pro elektronické systémy spisové služby

eSSL – elektronický systém spisové služby nebo informační systém spravující dokumenty

SIP - informační balíček („Submission Information Package“) určený k exportu nebo přenosu entit z eSSL do digitálního archivu včetně balíčku tvořícího seznam dokumentů ke skartačnímu řízení

ISSD - informační systém spravující dokumenty

Příloha k č. 1/2018 - K problematice spisů, do nichž nejsou vloženy v eSSL žádné dokumenty

```
<nsests:Dokument ID="abc000000000-FD">
  <nsests:EvidencniUdaje>
    <nsests:Identifikace>
      <nsests:Identifikator zdroj="SIP">ID-A</nsests:Identifikator>
    </nsests:Identifikace>
    <nsests:Popis>
      <nsests:Nazev>Fiktivní dokument vytvořený z důvodu evidenční chyby</nsests:Nazev>
      <nsests:Komentar></nsests:Komentar>
    </nsests:Popis>
    <nsests:Evidence>
      <nsests:EvidencniCislo></nsests:EvidencniCislo>
      <nsests:UrceneCasoveObdobi>
        <nsests:Rok>2012</nsests:Rok>
      </nsests:UrceneCasoveObdobi>
      <nsests:NazevEvidenceDokumentu></nsests:NazevEvidenceDokumentu>
    </nsests:Evidence>
    <nsests:Puvod>
      <nsests:VlastniDokument>
        <nsests:DatumVytvoreni>2012-01-01</nsests:DatumVytvoreni>
        <nsests:Autor>
          <nsests:Subjekt>
            <nsests:IdentifikatorOrganizace zdroj=""></nsests:IdentifikatorOrganizace>
            <nsests:NazevOrganizace></nsests:NazevOrganizace>
            <nsests:IdentifikatorFyzickeOsoby zdroj=""></nsests:IdentifikatorFyzickeOsoby>
            <nsests:NazevFyzickeOsoby></nsests:NazevFyzickeOsoby>
            <nsests:OrganizacniUtvar></nsests:OrganizacniUtvar>
            <nsests:PracovniPozice></nsests:PracovniPozice>
            <nsests:SidloOrganizace></nsests:SidloOrganizace>
          </nsests:Subjekt>
        </nsests:Autor>
      </nsests:VlastniDokument>
    </nsests:Puvod>
    <nsests:Trideni>
      <nsests:JednoduchySpisovyZnak>5</nsests:JednoduchySpisovyZnak>
      <nsests:PlneUrcenySpisovyZnak>01.5</nsests:PlneUrcenySpisovyZnak>
      <nsests:TypDokumentu>
        <nsests:Identifikator zdroj="SIP">ID-B</nsests:Identifikator>
        <nsests:Nazev>Název</nsests:Nazev>
      </nsests:TypDokumentu>
    </nsests:Trideni>
  </nsests:EvidencniUdaje>
</nsests:Dokument>
```

```
</nse:ss:TypDokumentu>
</nse:ss:Trideni>
<nse:ss:Vyravovani>
  <nse:ss:SkartacniRezim>
    <nse:ss:Identifikator zdroj="SIP">ID-C</nse:ss:Identifikator>
    <nse:ss:Nazev>Název</nse:ss:Nazev>
    <nse:ss:Oduvodneni></nse:ss:Oduvodneni>
    <nse:ss:SkartacniZnak>V</nse:ss:SkartacniZnak>
    <nse:ss:SkartacniLhuta>5</nse:ss:SkartacniLhuta>
    <nse:ss:SpousteciUdalost></nse:ss:SpousteciUdalost>
  </nse:ss:SkartacniRezim>
  <nse:ss:DataceVyravzeni>
    <nse:ss:RokSpousteciUdalosti>2012</nse:ss:RokSpousteciUdalosti>
    <nse:ss:RokSkartacniOperace>2018</nse:ss:RokSkartacniOperace>
  </nse:ss:DataceVyravzeni>
</nse:ss:Vyravovani>
<nse:ss:Manipulace>
  <nse:ss:NezbytnyDokument>ano</nse:ss:NezbytnyDokument>
  <nse:ss:AnalogovyDokument>ano</nse:ss:AnalogovyDokument>
</nse:ss:Manipulace>
</nse:ss:EvidencniUdaje>
</nse:ss:Dokument>
```

Upozorňujeme, že uvedený výřez znázorňuje pouze metadata fiktivního dokumentu, nikoli celý SIP.

Vysvětlivky:

Dokument ID: použije se jednoznačný identifikátor spisu doplněný o sufix „FD“.

Identifikator zdroj: uvede se „SIP“, protože jde pouze o jednorázové užití pro potřebu vytvoření SIP.

Identifikator: identifikátor, který je v rámci SIP jednoznačný.

UrceneCasoveObdobi->Rok: rok, kdy byl příslušný spis zapsán do evidence (převezme se ze spisu).

DatumVytvoreni: totožné s datem vytvoření spisu (převezme se ze spisu).

JednoduchySpisovyZnak: jednoduchý spisový znak věcné skupiny (převezme se ze spisu).

PlneUrcenySpisovyZnak: plně určený spisový znak věcné skupiny (převezme se ze spisu).

SkartacniRezim->Nazev, SkartacniZnak, SkartacniLhuta: přebírají se z mateřského spisu.

DataceVyravzeni->RokSpousteciUdalosti, RokSkartacniOperace: přebírají se z mateřského spisu.